

D ů v o d y:

Pokud se týče výtky nesprávného právního posouzení věci, sluší poukázati na tyto zjištěné okolnosti: Žalovaný, spoluvlastník usedlosti, odešel bez příčiny z domova a zanechal tam manželku, druhou spoluvlastnici usedlosti s malým dítětem. Nestaral-li se o správu spoluvlastnické usedlosti v dohodě s druhou spoluvlastnicí, nemohl od ní očekávat, že ani ona se o ni nebude starati. Z povahy věci plyne, že manželka mohla spravovati jenom celou nemovitost nebo její fysickou část, nikoli svou ideální polovici. Žalovanému nepřekážela, aby se správy nesúčastnil. V zájmu obou spoluvlastníků bylo, by usedlost byla obdělávána, ne aby ležela ladem. Nestaral-li se o to žalovaný, starala se právem jeho manželka bez jeho příkazu. Jako správkyň usedlosti měla práva zmocněnce (§ 837 obč. zák.). Mohla tedy jménem obou spoluvlastníků uzavírat smlouvy s třetími osobami a mohla za oba smlouvat závazky (§ 1017 obč. zák.). Mohla tedy také najmouti žalobce na práci v usedlosti.

Čís. 2301.

Provisnímu nároku sprostředkovatele není na újmu, že nedošlo po jeho sprostředkovací činnosti ku smlouvě, ježto prodatelé nesplnili ujednaných podmínek.

(Rozh. ze dne 20. února 1923, Rv I 752 /22.)

Žalovaní dali žalobci příkaz, by jim našel kupce na jejich hostinec »Apollovy sály« v U. a zajistili žalobci pro případ, že provede prodej, 2% provisi z kupní ceny. Žalobce dosáhl svým přičiněním, že Karel K. sály koupil za 226.000 Kč. Se smlouvy však po té sešlo a to jen proto, že se kupiteli nepodařilo dostat na koupenou nemovitost hypotekární zápůjčku 100.000 Kč, z níž měla se kupní cena zapraviti. Žalobu o zaplacení kupní ceny procesní soud první stolice zamítl, odvolací soud jí vyhověl.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

D u v o d y:

Dovolatelé spatřují nesprávné právní posouzení věci soudem odvolacím v tom, že nepřihlížel k okolnosti, že, když žalovaní dali žalobci příkaz, by jim vyhledal kupce na jejich hostinec »Apollovy sály« v U., výslovně mu také řekli, že jsou nuceni hostinec prodati, by použili peněz k zakoupení tělocvičny v B., a že tím mu dali příkaz, aby sprostředkoval prodej jejich hostince pro tento zcela určitý účel. Než odvolací soud založil svůj právní úsudek na skutkových zjištěních procesního soudu, zejména též na zjištění, že nebylo prokázáno, že žalovaní s příkazem žalobci spojili výslovnou podmínku, že docílené kupní ceny budou moci použiti na zakoupení tělocvičny v B. Záležela tedy sprostředkovatelská úloha žalobce dle úmluvy, nižšími soudy zjištěné, pouze v tom, že měl

žalovaným vyhledati kupce na jejich hostinec »Apollovy sály« a za toho opatření kupce zavázali se mu zaplatiti 2% provisi z kupní ceny. Řekli-li žalovaní při tom žalobci, že zamýšlejí prodati hostinec za tím účelem, aby ze stržené kupní ceny mohli zaplatiti tělocvičnu v B., sdělili s ním jen pohnutku, pro kterou se odhodlali nemovitost zciziti, avšak žalobce tím nebyl nikterak vázán, leč by byl zvláštní úmluvou se zaručil za tento výsledek kupní smlouvy, t. j. že opatří kupce, který kupní cenu hotově zaplatí, což však zjištěno nebylo. Bylo-li naproti tomu nižšími soudy zjištěno, že žalobce skutečně v osobě Karla K-a opatřil žalovaným kupce a že s ním žalovaní trhovou smlouvu uzavřeli, prodávše mu hostinec »Apollovy sály« za 226.000 Kč, byl kup příčiněním žalobce sprostředkován a tento, splniv smlouvu, jest oprávněn požadovati smlouvenou 2% provisi z kupní ceny. Žalobcovu provisornímu nároku nemůže býti na újmu, že nebyly podmínky kupní smlouvy kupujícími později dodrženy a že došlo k jejímu zrušení, neboť zkoumati platební schopnost kupujícího a zajistiti si splnění smlouvy, bylo povinností prodávajících, jako smluvní strany, než smlouvu pevně uzavřeli. Ostatně bylo zjištěno, že k provedení ústní trhové smlouvy, pevně uzavřené a k vyměření poplatků ohlášené, jen proto nedošlo, že kupujícímu K-ovi nezdařilo se získati hypoteční zápujčku asi 100.000 Kč na hostinec »Apollovy sály«, o níž při smlouvě obě strany se shodly, a z níž měla právě se vyplatiti žalovaným kupní cena. Za tento neúspěch hypoteční zápujčky nemůže býti žalobce práv, když se smlouvou sprostředkovací žalovaným nezavázal, že jim ručí za splnění všech podmínek trhové smlouvy kupítelem jejich nemovitosti, zejména za hotové zaplacení kupní ceny a když nebylo ani tvrzeno, že žalobce by byl jednal při opatření kupce nějak lstivě neb obmyslně, nebo že by kupující nejednal reelně. Naopak bylo zjištěno, že ku převodu hostince žalovaných na kupujícího K-a později skutečně došlo, ovšem za jiných podmínek a na základě smlouvy směnné.

Čís. 2302.

Dráha jest povinna zabrániti dle možnosti tomu, by tekutina z obalu nevytékala. Jinak jest práva ze škody.

Při překročení dopravní lhůty ručí železnice nejen za škodu, jež vznikla tímto překročením, nýbrž k r o m ě t o h o i za případnou škodu ze ztráty, úbytku neb poškození zboží.

(Rozh. ze dne 20. února 1923, Rv I 854/22.)

Za dopravy tekutiny v bezvadném sudu uniklo mezi stanicí odesílací a stanicí L. 60 kg a mezi stanicí L. a stanicí přejímací 4 kg tekutiny. Žalobě o náhradu škody proti dráze p r o c e s n í s o u d p r v é s t o l i c e vyhověl. D ů v o d y: Dle čl. 282 obch. zák. je dráha povinna, věnovati zboží péči řádného kupce, dopravit zboží, jí ku dopravě svěřené, bezvadně na místo určení a vynaložiti při nejmenším tu péči a opatrnost, jakou na mysli má ustanovení Šu 1297 obč. zák. Ručí dráha při tom za své lidi. Nechala-li dráha zásilku, na níž bylo pozorovati unikání obsahu (uniknutí 60 kg tekutiny nemůže nikdy zustati nezpo-